

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **svečer**, izimeti nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 40 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanipla plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanila Jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnštvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, "Gledališka stolba".

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Pamflet nemškega društva v Celovci.

Iz Koroškega.

II.

Kdor je bral knjižico „Die Kärntner Slovenen“, mora nam pritrditi, da je pisana čisto stvarno, da v njej ni najti nobene psovke. Kako bi tudi drugače? Ali zamorejo mar psovke nadomestiti dokaze? Vse drugače pa protibrošura nemškega društva! Vidi se je, da je pisana od ljudij, ki se odlikujejo s svojo „superiorno“ nemško omiko. Izmej mnogih psovki v tej knjižici omenjam le te: „obscure Firma“, „Denunciationen“, „Querköpfe“, „Unrechlichkeit“, „Bosheit“, „kaum ganz reinliche Schatzkästchen“, „tief bedauerliche Zurückgebliebenheit“, „Verwildierung“, „Unbeholfenheit“, „tolle Wuth“, „Fälschung“, „lügen“, „fälschliche und zweischneidige Behauptung“, „Irreführung“, „dreiste Schreier“. Vidi se, da bi se dr. Knotz mogel v Celovci še kaj naučiti!

Pa preidimo k stvari. Že „motto“, ki je postavljen knjižici na čelo, označuje dobro, kakega duha so ti „pedagogi“. Citira so namreč izrek nega dr. Thurnwald, ki se glasi: „Wer sich die Mühe nimmt, mit den slovenischen Bewohnern Kärtens in Verkehr zu treten, der wird die Erfahrung machen, dass der slovenische Bauer die Leistungsfähigkeit einer Schule in den meisten Fällen nach dem Grade taxirt, in welchem die Kinder in derselben die deutsche Sprache erlernen.“ Da bi bil omenjeni dr. Thurnwald kak slaven pedagog, o tem nam nič ni znano, pa če bi prav bil, vendar citat v tej obliki nič ne dokaže, kajti Thurnwald tukaj nič ne pove, da bi bil s tem pedagoščnim načelom zadovoljen, on le priponeduje, kar je slišal. Koroški „pedagogi“ so se ve da vsi srečni, če slišijo kakega kmeta tako govoriti, ker jim je za ponemčevanje več, kakor za zdravo pedagogiko. Ti „pedagogi“ so prišli v svoji učenosti tako daleč, da pripoznavajo priproste kmete kot pedagoščne avtoritete! Kako temno mora biti v njihovih glavah, ako si sami ne upajo zagovarjati svoje šolske metodike in morajo na pomoč klicati priproste kmete, ki morda svoj živ dan šole videli neso! To je ravno tako, kakor bi vojskovodja in general

ustavil prvega kmeta, ki ga na cesti sreča in ga vprašal: „Oče, moja modrost je pri kraji, povejte mi, kako naj vojsko vodim, da zmagam!“

Ker se ves ponemčevalni sistem opira na trditev, da slovenski kmetje sami hočejo nemške šole, in ker tudi ta knjižica pogostem to ponavlja, treba je, da vso to stvar razjasnimo po pravici in resnici.

Potreba nemščine je največ umetno narejena. Najprej so slovenščino siloma izrinili iz uradov in više družbe, vrgli so jo v kot, pregnali na kmete; potem pa, ko Slovenec v svojem jeziku nikjer nič ni dosegel, ko je videl, da povsod kraljuje le nemščina, in ko je največ zavoljo tega začel hrepeneti po znanji nemščine, — potem so kazali na kmeta in rekli: „Glejte, Slovenci sami prosijo za nemške šole!“ Naj bi pa ravnopravnost spoštovali in uradovali Slovencem po slovenski, potem slovenski kmet ne bo čutil več potrebe, da bi se nemško učil. Pri zdravih razmerah ne bo mej Slovenci več hrepenjenja do nemščine, kakor mej Nemci do slovenščine. Popolnem odstraniti se ne da to hrepenenje po znanji jezika, s katerim se more človek zgovoriti tudi z ljudmi sosednega naroda. Tako se pogosto sliši mej takimi Celovškimi Nemci, ki neso še čisto prevzeti velikonemškega duha: „Ein schönes Geld wollte ich dafür geben, wenn ich windisch könne!“ Tako se ni čuditi, da se tudi mej Slovenci na meji pogostem sliši beseda: „Vendor je dobro, če človek nemško zna“. Mi tudi nič nemamo proti temu, naj se Slovenci na meji učijo tudi nemško, Nemci pa tudi slovensko! Če se v šoli ne naučijo popolnem, pa nekaj besedij bo vendor ostalo, da se bodo tujega jezika potem v življenju ložje naučili. Kako pa tej potrebi ustrezajo koroški pedagogi? Niti v Celovci, niti v drugih na pol slovenskih mestih, niti v nemških na meji ležečih občinah se ne poučuje niti jedna ura slovenščina. Kar tukaj manjka, to morajo plačati v obilni meri ubogi Slovenci. Pri teh pa ni zadosti, da bi se poleg slovenščine učili nemščine, ampak slovenščina se čisto izrine in poučuje se samo v nemščini.

Tistih par tednov slovenščine v prvem letu se ne more jemati v račun, to je le prisiljena stvar in pesek v oči; princip pa je ta, da je pouk tudi za slovenske otroke nemšk.

Kolikor tudi so slovenski koroški kmetje izprva tiščali na nemščino, tako urejene šole si vendar neso mislili in želeli, kakor je zdaj.

Ko so jih namreč leta 1870. vprašali: Ali hočete šolo „čisto slovensko“ ali „čisto nemško“ ali „nemško in slovensko“? rekla je samo Jezerska občina, da hoče šolo „čisto slovensko“; kaki dve ali tri občine so bile za „čisto nemško“ šolo, vse druge slovenske občine pa so se izrekle za „slovensko-nemško“ šolo. In kako je deželní šolski svet ustregel njihovi želji? On je rekel in zaukazal: šest tednov slovensko, sedem let in osem mesecev pa nemško; in to šolsko spako je krstil „slovensko-nemška šola“!

Od tega je minulo zdaj že nekaj časa, Slovenci okusili so to „slovensko-nemško“ šolo in so po veliki večini že spoznali, da taka šola nič ne velja. Zdaj ni več res, kar je bilo morda v nekoliki meri res tedaj, ko je bil grof Hohenwart cesarski namestnik v Celovci. Zdaj je že mnogo občin prosilo za slovensko šolo in še več bi jih bilo, ko bi bile videle kaj vspeha. Ko je pa deželní šolski svet vsako tako prošnjo zavrgel, neso druge občine imele več veselja, trudit se zastonj.

Ko je g. prof. Einspiller v deželnem zboru leta 1882. govoril za slovenske šole, dobil je izmej koroških Slovencev 42 zaupnic. To je jasen dokaz, kako ljudstvo zdaj misli. Koroški Velikonemci se ve da ne vidijo in nečejo videti, da se slovenski rod vzbuja tudi na Koroškem, zato sanjajo še zmirom, da so Slovenci teh mislj, kakor leta 1867. za Giskre in Herbsta!

Ravno zdaj se pripravljajo slovenske občine na Koroškem, da bodo na državni zbor poslale mnogo prošenj za slovensko šolo, ker ravno s tem hočejo na laž postaviti brošuro nemškega društva in pokazati, da stojijo zvesto in trdno na strani slovenskih rodoljubov za narodno šolo!

LISTEK.

Rip Van-Winkle.

(Iz W. Irvingove knjige črtic poslovenil Vinko.)

Pri saškem bogu Wodanu,
Po katerem zove Wodanov se dau,
Resnica je zaklad, ki se ga bom
Oklepal zmirom, da napoči dan,
Ko dol in raken moral bom stopiti.

Cartwright.

Kdor je kedaj potoval po Hudsonu, spominati se mora Kaatskillskih gor, one so stranska veja velikega debla Appalaških planin. Vidijo se daleč na zapadu ob reki, vzdigoče se do znatne višine in gospodijoče okolici. Vsaka prememba letnega časa, vsaka prememba vremena, celo vsaka dnevna ura naredi kakšno premembo v čarobnih barvah in vse gospodinje od blizu in od daleč imajo jih za dovršen barometer. O lepem in stalnem vremenu zavite so v modrino in bager ter črtajo stroge črte svoje na jasnom večernem nebnu. Časih pa, ko je ostala pokrajina brez oblakov, zbero si one okrog svojih vrhov venec sivega sopara, ki se v poslednjih žarkih zahajajočega solnca sveti in žari kakor venec slave.

V vznožji teh čarobnih gor je popotnik morda opazil tenak dim, vzdigoč se iznad vasi, koje lesene strehe gledajo izmej dreves, uprav tam, kjer se modrina višin zliva s svežim zelenjem bližnje okolice. Vas je majhna, zelo starinska. Osnovalo jo je nekaj hollandskih naseljencev v najstaršej dobi te pokrajine, ravno okolu začetka vladanja dobrega Petra Stuyvesanta (mir mu bodi!) in še pred malo leti stale so tukaj nekatere hiše prvih naselnikov, sezidane iz malih iz Holandije donešenih rumenih opek z mrežami v oknih in spredaj s pročelji, na katerih so sedeli petelini.

V ravno tej vasi in v jednej ravno teh hiš, (katera je, da povemo čisto resnico, bila sila razpala in od mraza zglojena) živel je pred več leti, dokler je bila ta zemlja še pokrajina Velike Britanije, pri prost, dobrovoljen človek, Rip Van-Winkle imenovan. Bil je potomec onih Van-Winklov, ki so v viteških časih Petra Stuyvesanta igrali tako bojevito ulogo ter ga spremiali k obleganju Fort-Christine. A on je malo podedoval bojevite hrave svojih dedov. Opazil sem, da je bil pri prost dobrovoljec, vrhu tega je bil zvest sosed in pokoren soprog, pod oblastjo svoje žene. Poslednjeg okolnosti je imel bržkone tudi pripisati svoje mehko bitje, ki ga je ljudem toli omililo; kajti

taki možje, kateri so doma pod oblastjo prepričane žene, so zunaj večidel zelo ubogljivi in mirni. Brez dvojbe se njih hrav v ognjene peči hišnih težav omehča ter postane gibčna, in jedna propoved izza zapečka je več vredna nego vse propovedi na svetu, da nauči človeka kreposti potrežljivosti in dolzega trpljenja. Huda žena se more zato v nekem oziru zmatrati za znosljiv blagoslov; in ako je tako, potem je bil Rip Van-Winkle trojno blagoslovjen.

Gotovo je, da je bil miljenec vseh vaških gospodinj, katere so — to je pri lepem spolu večjidel običajno — vsakikrat pri domačih prepirih stopile na njegovo stran in vselej vso krivdo zvalile na gospo Van-Winklovo, kadar so v svojih večernih blebetanjih govorile o teh razmerah. Tudi vaški otroci so od veselja kričali, kadar se je bližal. Pomagal jim je pri zabavah, delal jim igrače, učil jih spuščati zmaje in kozolce preobračati, ter jim priponedoval dolge povedi o duhovih, čarownicah in Indijancih. Kjer koli se je pokazal v vasi, obdajala ga je kopa otrok, obešajoč se mu na škrice, plezoči mu po hrbtu in brez kazni uganjajoč ž njim razne norčije; in noben pes v vsej soseščini ni lajal nanj.

(Dalje prih.)

Obrtniško delo po kaznilnicah.

— Ni je z lepa v obrtniškem vprašanji točke, ki bi se že tolikanj in tako neprestano bila razgovarjala, kakor obrtniško delo po kaznilnicah. Ne le, da že na tisoče peticij, nabranih v več nego desetletni borbi leži pri vladu in pri državnem zboru, doživeli smo celo hrupnih prizorov pri različnih ljudskih shodih zaradi rečenega vprašanja. Delavci, obrtniki, kupčijske in obrtniške zbornice, mestni in deželni zbori — vsi pečali so se že s to zadevo — a zaman, kakor Sv. Petra skala „ne premaje je niti peklenška moč“!

Ni nam danes namen, razmotrovati vsakovrstnih uzrokov, da so bile toli občne in gotovo tudi opravičene želje produktivnih stanov doslej nevseplane, a prilika se je našla, svetu pokazati z neovrgljivimi številkami, koliko kruha se po kaznilnicah boremu rokodelcu izpred ust jemlje.

Sestavil se je pred kratkim na Dunaji odbor iz različnih rokodelstev, ki namerava z velikansko agitacijo, kakeršna je običajna le na Angleškem, pripraviti ogromno peticijo iz vseh prizadetih avstrijskih kronovin, in ta odbor opira svoje zahtevanje na izkaz zadnjega leta, iz katerega je razvidno, koliko dela se je v 20. avstrijskih civilnih kaznilnicah v jednem letu izvršilo.

Delali so:

Krojači	332.229	delavnikov.
Črevljariji	214.738	"
Perilarji	287.585	"
Platnarji	169.368	"
Izdelovalci volnine in suknjine	230.596	"
Izdelovalci svilnatih stvarij .	17.177	"
Rokovičarji	6.710	"
Gumbarji	111.724	"
Pozamentirovci	30.924	"
Izdelovalci usnjene in brona-		
ste galanterije	36.041	"
Kartonaža	134.426	"
Bukvorezci	100.382	"
Slikarji monogramov	19.797	"
Izdelovalci gumijevih predme-		
tov	25.141	"
Krtačarji	4.124	"
Sodarji	9.305	"
Zlatarji in srebrninarji	40.754	"
Izdelovalci canj in košev . .	54.403	"
Tesarji	19.937	"
Mizarji	164.447	"
Izdelovalci perja	28.247	"
Izdelovalci nogovic	119.203	"
Vrtarji	25.254	"
Izdelovalci lesene manufakture	45.851	"
Zidarji	50.961	"
Cestni delavci	3.707	"
Kovinarji	10.172	"
Lesni podobarji	20.491	"
Kostni strugarji	5.606	"
Podobarji	23.214	"
Izdelovalci škatelj	9.868	"
Pletiči	25.166	"
Izdelovalci glavnikov	6.579	"
Tapecirarji	3.340	"
Kamnopisci	2.290	"
Urarji	877	"
Kleparski	3.851	"
Pleskarji	1.297	"
Izdelovalci gajželnikov in pa-		
lic za dežnike	14.501	"
Izdelovalci pozlačenih okvirov	12.553	"

Vsega skupaj tedaj izdelovalo se je privatno obrtniško delo okoli **dva milijona in pol** delavnih dnij!

Poleg tega delalo se je državno delo okoli 500.000 delavnikov.

Ne konkurirajo pa samo te kaznilnice z občniki, temveč pri deželnih in drugih sodnjah je **58 krajev**, kjer izdeluje obrtniško delo okoli 1.000.000 kaznencev, nadalje v 15 prisilnih delavnicih blizu 6000 delavcev, ki delajo na leto okoli pol-drugi milijon delavnikov. Vsega skupaj odtegne se tedaj malej obrtniji štiri milijone delavnih dni na leto, in ker se dela z vsemi modernimi tehničkimi pripomočki, celo s parnimi stroji, nanaša vrednost, če se računa poprečno vrednost izdelka jednega dne le po 3 gld., ogromno vsoto dvanajstih milijonov, ki se odtezajo obrtniški stroki.

Če še pristavimo, da so navedene številke sezavljene pozneje, nego je ministerstvo zaukazalo, da se mora privatno delo po kaznilnicah „nach

Thunlichkeit“ omejiti, se nam ni čuditi, da rokodelstvo peša.

Ker se bode vsled postave iz dne 24. maja 1885 (takovane beraške postave) morala na novo ustanavljati prisilne delavnice, dobivali bodo dela iskanjo rokodelci dela le v njih, kajti obrtni mojster ga kmalu niti zase ne bode več imel.

Česar rokodelcem ne požrejo kaznilnice, tiste polasti se je kupčija in v kratkem zabil se bode zopet žrebelj v krsto rokodelstva, ki je žrta moderni kupčiji.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. novembra.

Avstrijska delegacija je predvčeraj imela plenarno sejo. Posvetovala se je o vojnem budgetu. Pri tej priliki se je tudi razgovarjalo o potrebi znanja nemščine za podčastnike. Da so tem povodom nekateri nemški liberalci zopet govorili znane fraze, da je v interesu države gojenje nemškega jezika v ljudske šoli, ni nič čudnega. Pri tem se ve da pa neso pomisli, da so baš sami sklenili, da v českih srednjih šolah nemščina ni obligatna, samo zategnjaj, da se le učencem v nemških srednjih šolah na Česku ni treba učiti nemščine.

Nek Dunajski list trdi, da je izvedel iz prav zanesljivega vira, da je novi **naučni minister** centralist, nasprotnik federalističnih in narodnih teženj ter zmeren liberalec. Ako je to res, tedaj Slovani od njega nemamo nič dobrega pričakovati. Nadejamo se pa, da je to samo želja dotičnega lista.

Hrvatje v Dalmaciji bi radi, da bi se namenskištvo preseilo v Splet. V Zadru ima italijanska stranka preveč upliva. Splet ima pa tudi več prebivalcev in se hitreje razvija, kakor Žader, tedaj bi se spodbilo, da bi se tja preselili višji deželnini uradi. — Namestnik je neki zopet zbolel.

Pravosodni minister baron Pražak je zaukazal dalmatinskim sodiščem, da imajo s **bosenskimi** in **hercegovskimi** sodišči občevati v hrvaščini, kajti poslednja sodišča ne umejo italijančine. Tudi italijanski odloki morajo se prestaviti v hrvaščino, ako jih morajo izvrševati bosenška ali hercegovska sodišča.

Vnajme države.

Na konferenci je nekda predlagal turški minister vnajnih zadev, da se status quo ante vzame za podlago posvetovanjem. Cesarske vlasti in Italija bille so s Turčijo jednaci mislij. Anglija in Francija sta se pa izrazili, da se delokrog konference ne smeti tako omejiti, če tudi nazadnje lahko sklene status quo ante. Kakor se misli, za sedaj konferenca ne bode sklenila druzega, kakor da se pošlje evropska komisija v Vzhodno Rumelijo, ki naj se pouči o tamošnjih razmerah. Turčija bi rada, da bi se za Vzhodno Rumelijo imenoval provizoričen generalni guverner. Anglija ne bode privolila v nikako protibolgarsko politiko pred volitvami. Ako pa zmaga Salisbury pri volitvah, potem se pa ne bode branila priznati status quo ante. Sicer je pa baje nekaj več upanja, da se ohrani mir. Nemški veleposlanik knez Radovitz skuša spriznati ruske in angleške nazore. Kakor se govori, ne brez uspeha. Rusija je baje že nekoliko pripravljena odjenjati. Nam se to pač neverjetno zdi, če pomislimo, kako odločnost je ravnokar pokazal car.

Bolgarski knez je neki trdno sklenil, uprati se vsakemu poskušu ustanoviti status quo ante. Angleški agent ga baje nagovarja k uporu. Proti Srbiji so Bolgari zaprli mejo. Napravili so več utrdb. Čete so dobro običene, a baje slabo z živzem preskrbljene. Nekaj bolgarskih vojakov je pogbenilo v Srbijo. Četam zapovedujejo večinoma mladi častniki. — Po vsej Bolgariji in Vzhodni Rumeliji je narod še vedno jako nauđen za združenje, ali vedno bolj prihaja do spoznanja, da se zdelenje brez ruske podpore ne bode dalo doseči. Zategadelj je lahko mogoče, da bode bolgarski narod privolil v željo Rusije, da se knez odstavi, ako bo le Rusija potem dovolila združenje.

Sreberno poroko **črnogorskega** kneza Njegovi in kneginje Milane so na Cetinji slovensko praznovano. Došlo je tudi mnogo častnikov od visokih osob mej njimi od ruskega carja.

Ker prejšnja **francoska** ministra kmetijstva in trgovine nesta bila več voljena, sta odstopila. Novim kmetijskim ministrom je imenovan Gomet, bivši sodniški uradnik v Riomu. Po svojem mišljenju pripada Gomet k oportunistom, pa je bil vendar nasprotnik tonkinske politike. Hvalijo ga, da je dober pravnik. Novi trgovski minister Dautresne je radič. V zbornici bil je že večkrat poročevalc o trgovskih in finančnih zadevah. Izobražil se je na „ecole polytechnique“ in bil je v svojih mladih letih tudi skladatelj.

Angleški ministerski predsednik Salisbury govoril je predvčeraj na banketu v Guidhall-u. Rekel je, da so težave zaradi urejenja afganske meje že poravnane. On tedaj sedaj lahko ponavlja besede Beaconsfieldove, da je v Aziji za Rusijo in Anglijo dovolj prostora. Vojna proti Birmi bude odprla potez trgovini in civilizaciji. Vlada postopa pri tem v polnem sporazumljenji s Kitajem. V Egiptu se bode

če nekaj let ustanovil najlepši red in blagostanje. V Bolgariji Anglija nema nobenega direktnega interesa, zategadelj tudi ni treba, da bi Anglija tam s silo posredovala. Združenja ne zavirajo toliko velevlasti, kolikor Srbska in Grška s svojim zahtevanjem, da se morata povekšati. Salisbury misli, da nobena politična zgradba se ne more vzdržati, ako je ustanovljena proti volji naroda. Ako se sedaj zdelenje ne prizna, se bodo pa Bolgari, Grki in Srbi zdeleni proti Turčiji, kar bi bilo še nevarnejše. On se nadaja da bodo velevlasti že našle kako rešitev, ki bode zadovoljila balkanske narodnosti, a se ne bode dotikal celoskupnosti Turčije.

Dopisi.

Iz Gorice 9. novembra. A glede drugega pouka odrekam Vam vso kompetenco. Tako slove zadnji izrek nadaljevanja članka „iz učiteljskih krovov“ v Vašem cenjenjem listu od 4. t. m. — O resnici navedenega izreka smo vsi, ki smo v katerej koli dotiki z današnjo šolo na „Goriškem“ popolnem uverjeni. Častiti dopisnik! Jaz trdim še več. Ne samo Vi, ampak malo-ne vsi šolniki naši odrekajo — razen glede pouka v veronaku duhovnom vso kompetenco v šoli; ne duhovnom priznavajo pa k večemu — še to seveda bolj na tihem — kompetenco plačevanja in kompetenco molčanja. A često jo tudi pogode. Eklettant dokaz temu so novo-dozidane šole na Vipavskem, v Sv. Križi, v Ajdovščini in v Šempasu. Dotični vč. gg. župniki, kot udje krajnih šolskih svetov ugovarjali so — kakor govore — razven veleč. župnika Kriškega, kateremu ni bilo — vsaj tako so se meseca aprila pri Rebku na Goričicah pomenovali — še toliko kompetence priznano, da bi ga povabili k seji, v katerej se je imelo razpravljati vprašanje, kje da bi se šola zdala — kolikor toliko v dotičnih sejah proti izboru sedanjih prostorišč, ali načinu „gradnje“. Ajdovščinski krajni šolski svet, kakor tudi občina je pa prosila okrajni šolski svet v Gorici, da bi se načrt njih šole preinačil. Prvih ugovorov bili so seveda v manjini in neso obvezljivi. Ajdovščini so pa prošnjo odobili obrazlagajoč, da hočejo ondu izvesti odredbo ministerialno, ki zahteva, da naj ima vsaka šola, ako je le možno po dva uhoda, jednega za deklince. No! Dobro! A poglejmo delo — ne dela — naše šolnike kompetence! Dan danes je vse možno in možno je tudi, da se danes tu ali tam osnuje občor, kateremu bode nalog izumiti način, po katerem bi se vse tri novo dozidane šole dale prenesti z njih okolnimi zemljišči in zidinami vred v kako svetovno permanentno razstavo, da bi se tako intelektualni njih graditelji ovekovečili. Brez šale! Križka šola je „unicum“ v celej širnej Avstriji, je prava pravljica pedagogiška goropadnost, smeščena v graščinske razvaline, prikladne za blaznilnico nego učilnico.* Pri gradnji Ajdovske šole se je namišljena ministerjalna naredba jako „originalno“ tolmačila. V šolo vodita v istini dva uhoda ali predstrela je le jedno, kar prav za prav vzvišeni namen ministerjalne odredbe osmeši. — O Šempaški šoli, tej vzbuditeljici vseh dosedanjih šol, prepirov po novinah, samo omenim, da, niti srednjega veka pedagogi, ki so psalter za začetnico imeli in deco učili „latinski“ čitati — niti pedagogi toli razupitega, denarno siromašnega, polu-preteklega časa, ki so bili še pod duhovno oblastjo, ne bi toli gospodarsko-pedagogično nespametnega učinili, ter — rekel bi — na sojenicah (Pfahlbauten) v močvirji pod cesto šolo gradili, mesto na sposobnejem prostorišč. **Gospoda! Pogodili ste jo!**

Neduhovnikom na tihem od naših šolnikov priznano kompetenco v šolskih stvareh, kompetenco plačevanja in kompetenco molčanja izvajam pa iz odgovora — katerega sem nedavno temu slišal — g. okr. šol. nadzornika na ugovor vč. g. župnika Šempaškega. Ta ugovarja prvemu, da bodo šolski prostori v Šempasu premajhni radi brzega naraščaja, in da po 20 letih se bode morala nova šola zidati. Na to je bil prav „markanten“ odgovor. „Dosti se mu je odgovorilo, da bodo šola potrebam teh 20 let zadostovala. potem bodo že za drugo skrbeli.“ Najponižnejši poklon gospod! Mi smo dakle po tem takem obsojeni na vedno plačevanje. Dosedaj stočemo pod bremenom ogromnih šolskih doklad in kmalu obnemoremo. Našim mlajšim se pa tudi nič boljega ne obeta iz Vašega odgovora. — Šole se ne zidajo za 20, ampak za 50, za 100 in več let! Evo ti kompetenco plačevanja! — H „kompetenci“ molča

* In o vsem tem 8 svetovnem čudeži vladala je do danes grobna tišina po vseh kotih!!

nja pa to! V Križi na primer imajo redno učiteljico gospico J. in učiteljico — ne budi je treba — ročnih del. Pravim, ne bodi je treba, ker drugod ono službo redne učiteljice opravljajo. V Križi pa tega ni! Čemu ne? Glede tega priznavajo meni in drugim samo kompetenco molčanja in zato molčimo. Ker pa moramo vsi k temu molčati, naj govorit podčavenska govorica: Ona ročnih del učiteljica je nečakinja g. okr. nadzorniku, s sto službo bi lep prihod, katerega bi drugod zastonj iskala, izgubila. Ker je temu tako, je merodajnik v Križi in ud okr. šol. sveta v Gorici vse to spregledal. Temu v zahvalo se je pa pri izboru šol. prostorišča glasovalo za nekoliko — ne vseh — grajskih razvalin, ki so onemu merodajniku pripadale in za katere se je izdalok okolo 800 gld. Iz doslednosti in drzeč se prislovice in načela, roka roko umije — tako umuje v Šempasu — prezrl so tu vsaki drugi svet in so za prostorišče šole posegli po blatu — svetu ponudnika, uglednika in — kakor hočejo tudi uda okr. šolskega sveta v Gorici. Per Diana! Magno mi, magna ti, magnemo tutti! Tako umovanje „Šempascev“ mislil je bojda dopisnik iz Šempasa v „Edinosti“ od dne 29. avgusta t. l. malo potlačiti. A kako? Hvalisoč sedanje in šibajoč po nekdajnej polu-pretekley šoli. Bilo je to pravi pesek v oči stranemu in neukomu ljudstvu, a ne Šempascem. Potlačil je pa tudi dopis najbrže dopisnika samega. Živila kompetenca plačevanja! Živila kompetenca molčanja!

Iz Vipave 9. novembra. [Izviren dopis.] V očigled bližajoči se volitvi novega župana v Vipavskem trgu, dovolite nam gospod urednik, da spregovorimo resno besedo rodoljubom Vipavskim. Imenovali ne bodo nobenega imena, nobene stranke — oni, katerih se tiče, nas bodo že umeli.

Prvo volitev sedanjega župana pobijali smo odločno, z osobno agitacijo in po naših javnih glasilih, dasiravno nam je bil mož, in je tudi še danes, osobno jako simpatičen in ima vse potrebne lastnosti za ta častni posel, kakor malokdo drugi. Protivili smo se njega izvolitvi radi tega, ker se je pobratil z ljudmi, katerim z našega narodnega stališča ne moremo in ne smemo biti prijazni. To so ljudje, ki neso naše krvi, breznačajni, časti in gospodožljivi do skrajnosti, intrigantni in lokavi. Je li mogoče v družbi takih ljudij vzajemno in bratsko delavati? Ne, in stokrat ne! Tudi gospod župan se je tega kmalu prepričal in danes bode sam gotovo brez ovinkov priznal, da smo imeli mi prav. Kdo se ne spominja nesrečnih dnj leta 1873 in ljudih bojev, ki so se takrat vojevali, a ne znabiti z našimi narodnimi protivniki, ne ne, mej sabo smo se, narodni dve društvi sta se dajali, rodoljub je rodoljuba črtil iz vse svoje duše, oče je bil zagrizen protivnik svojega lastnega sina. Še celo pokojni, blagi dekan ujel se je v zvito nastavljenomrežo. Žalostna posledica tega sramotnega boja bil je propad poprej obče priljubljenega telovadnega društva, katero si je pridobilo nevenljive zasluge za povzdigo socijalnega življenja v našem trgu, kakor tudi za probujo narodne zavesti v celi Vipavski dolini.

Vsi stebri socijalnega življenja porušili so se na tla in na njihovih razvalinah imeli ste svoje orgije lokavost in breznačajnost. In zakaj vse to? So-li bile kake načelne diference mej rodoljubi Vipavskimi? Ne! Osobe katere smo prej omenjali so s satansko zlobnostjo sejale seme razpora, dobro vedoč, da njim je le v kalni vodi mogoče vspešno ribariti. In žal, seme to je šlo bujno v klasje. Nезaupnost je rastla in ž njo mejsebojna mržnja in le tako je bilo mogoče, da so se ti elementi urili v važne, prevažne institucije, kakor je — krajni šolski svet. Ni-li sramotno za národnó Vipavo, da v krajnjem šolskem svetu zapovedujejo Italijani?

Nasledke teh bojev čutimo še danes živo v kosteh, kar nam jasno pričajo sramotni dogodki pri dijaški veselici.

In glejte Vipavci tudi sedaj bodo ti ljudje izvestno pričeli svoje maločastno delo. Za Boga ne slušajte jih! Izbacnite jih s kurulskih stolov, na katere so se nezasluženo usedli. Dva kandidata se imenujeta, oba častivredna možaka. Sporazumiti se na lepem, pozabite osobne mržnje, združite se, da bode jedenkrat, konec gospodarstva tujev, ki neso prijatelji naroda našega, in tudi ne Vaši osobni prijatelji — vsaj odkritosrčni ne. Zavrnite zlobne intrigante v ozadje, da jim ne bode več mogoče s svojim zlodejnim uplivom rušiti blagi mir v prekrasni naši Vipavi.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani 10. novembra.

Predseduje župan g. P. Grasselli. Navzočnih 24 odbornikov. Overovateljema zapisnika imenujeta se odbornika dr. Papež in dr. I. Tavčar. Župan naznani, da je v imendan presvetlega cesarja čestital istemu po sl. deželnem [predsedništvu] in je Nj. Veličastvo blagovolilo zahvaliti se najblagovoljnije. Mestni zbor vsprejme naznani stoječ z živahnim odobravanjem.

Tudi vladika Josip Jurij Strossmayer, častni meščan Ljubljanski, kateremu je povodom 70 letnice čestital župan Ljubljanski v imenu mestnega zastopa v lastnoročnem pismu, zahvalil se je na tej častitki, kar zbor z velikim veseljem na znanje vzame.

G. Fran Žužek odpovedal se je iz uradnih in družbinskih uzrokov mestnemu odborništvu, kar g. župan skupščini naznani.

Podžupan Vaso Petričič nasvetuje, da se izreče bivšemu odborniku g. Fr. Žužku za izvrstno delovanje pismena zahvala mestnega zbora.

Odbornik Hribar naglaša neumorno delovanje gosp. Frana Žužka posebno v vodovodnem odseku, katerega najdelavnejši član je bil g. Žužek in nasvetuje, da se v dotično pismo g. župana vsprejme še posebna zahvala v tej zadevi. Jednoglasno z odobravanjem vsprejeto.

V imenu pravnega odseka poroča odbornik Ravnihar o Marije Jalenove ulogi glede poprave ograje poleg njenega dvorišča na Resljevi cesti. Gospa Jalen, katera je prej trdila, da ima mesto nalog popravljati zid, prosi zdaj le nekoliko podporo za popravo. Odsek predlaga, naj se naroči magistratu, da se zid pri prvi prilik podere.

Odbornik Pakič predlaga, naj se pusti zid gospoj Jalenovi, kar podpira tudi Valentincič, čemur se pa protivi dr. Tavčar. Pri glasovanju obvejla odsekov predlog.

Dr. vitez Bleiweis Trsteniški poroča v imenu klavničnega ravnateljstva in nasvetuje, da se varščina za teleta zviša od 50 kr. na jeden goldinar in da se uvede in določi klavnina za konje po jeden goldinar. Mesarji od volov, krav in bikov plačujejo 2 gld. klavnine, a konjski mesar nema tako pravpnega prostora in vprašanje je, bode li občinstvo imelo posebno slast za konjsko meso. Zato se je zaseeno klavnina stavila nižje.

Odbornik Gogola nasvetuje, naj bi bila klavnina za konje 2 gld., ker se ne plačuje nič užitinskega davka od njih, dr. Tavčar pa misli, da je konjska mesarija za zdaj jako prekrena obrt. Če bode obstala se klavnina še vedno lahko poviša. Pri glasovanju obvejla predlog odsekov.

Podžupan Vaso Petričič, poroča v imenu finančnega odseka o ponudbi „Wiener Lombard und Escomptbank“, glede izplačevanja srečki Ljubljanskega mestnega posojila. Društvo Real-Creditbank“ bilo je izplačevanje dobitkov na Dunaji zagotovljeno. Ker je pa ta banka likvidovala, se lahko prihrani vsakoro leto na odstotkih 120 do 150 gld., torej predlagat finančni odsek: naj mestni odbor sklene, da se izplačevanje dobitkov ne izroči nobeni banki in da se dobitki izplačujejo le pri mestni blagajnici v Ljubljani. Obvelja.

Podžupan Vaso Petričič poroča v imenu finančnega s stavbenim združenega odseka o gradnji nove vojašnice in nasvetuje:

1. da se zida nova normalna vojašnica, za 3 batalijone in štab na podlagi po mestnem magistratu predloženega stavbenega načrta s proračunjenimi troški 465.422 gld. 70 kr. na zemljišči v ta namen nakupljenem, ako deželni zbor kranjski privoli v povekšanje svojega, z dopisom slavno istega z dne 3. oktobra 1882. objavljenega povšalnega doplačile vojaške odškodnini v znesku 3700 gld. na 6000 gld. za čas, ko traje doplačilo vojaške odškodnine (namreč 25 let).

2. naj se zaukaže magistratu, da brez zamude stopi v dogovor z dežel. odborom v zmislu ad 1. omenjenega sklepa,

3. naj se slavni magistratu zaukaže, da ako slavni deželni zbor kranjski povekša svoje doplačilo na 6000 gld. v zmislu od 1. storjenega sklepa, takoj razpiše ponudbeno obravnavo za zgradbo omenjene vojašnice, tako, da bode mogoče dela do konca januvarja 1886. l. oddati in da se sploh v tej zadevi potrebno ukrene.

Predlogi se jednoglasno brez razgovora vsprejmo.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Josip pl. Ducar, praktikant pri deželnem sodniji v Ljubljani imenovan je avskultantom za Štajerskom.

— (G. Matija Murko) bode v kratkem na Dunajskem vseučilišči promoviran za doktorja filozofije, in sicer bode promocija sub auspiciis imperatoris, torej posebno slovesna.

— (Umrli) je včeraj v blaznici na Studenci g. Josip Oblak, bivši notarski koncipijent. Ranjki bil je, ko mu duh še ni bil omračen, izvrsten rodoljub in jako priljubljen v vseh narodnih, posebno pa kot izborn pevec v pevskih krogih ter je gmočno podpiral vse domače zavode. Bodi me zemljica lahka in trajen spomin!

— (Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) Pred nedavnim časom nam je bila prijetna dolžnost, pohvalno omenjati marljivega truda, s katerim se dosledno zanima narodno učiteljstvo za zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani. Nehvaležno bi bilo od nas ničesar omenjati o jednakem zanimanju narodnega trgovstva. V oskrbi narodnih trgovcev in njihovih počnnikov je že 49 knjižic, 40 krajcarskih in 9 desetkrajarskih. Ni li to jasen dokaz živega zanimanja, vreden, da se ga spominjam s toplo zahvalo. Razposlanih je sedaj blizu 400 knjižic, razprodanih 18 krajarskih. Pretečeni teden vrnila se nam je namreč 16 knjižic pod št. 246 (poverjenik g. E. L. v drugič), 17. pod št. 175 (poverjenik g. dr. V. G.), 18. pod št. 279 (poverjenik g. R. K. v drugič), vse tri iz Ljubljane. Razen tega so poslali nekateri gg. poverjeniki nekaj manjših svot. Njihova imena in številke dotednih knjižic objavimo, ko do pošlo je še ostale svote s knjižicami vred. Lepa hvala vsem! (Denar in oglasila pošiljati je gosp. dr. Josipu Staretu blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

— (Za Gorenje), po povodnji poškodovane, nabralo se je doslej v Ljubljani 757 gold. 50 kr.

— (Afero) mestnega učitelja g. J. Ciperla in ljudskega učitelja g. F. Zwirna obravnavalo je, kakor sem to iz gotovega vira izvedel, tudi vojaško sodišče v častnih zadevah, ker sta imenovana tudi poročnika brambovcov. Zwirnu, ki je našega rojaka in pisatelja Ciperla pred kazensko sodnijo pozval in je pri obravnavi g. Ciperle bil obsojen na 10 gld., godilo se je pred vojaškim sodiščem zelo slab. Predbacivalo se mu je, da je v vsakem oziru proti svojemu pajdašu g. Ciperlu nepravilno in nečastno ravnal, vsled česar bil je obsojen na izgubo častništva. Zwirnu je torej zadela zaslužena kazen in morda bode ta v Zibiki pri Šmariji rojen Tevton v poznih časih se spominjal, da tudi na Dunaji ne gre lehkomeščno napadati Slovenstva in potem pred sodnijo iskat maščevanja za zasluženi mu priimek „erbärmlicher Mensch“.

— (Dr. David Starčevič) bil je v ponedeljek popoldne pred preiskovalnim sodnikom zaradi izgredov v deželnem zboru v 5. dan oktobra. Kakor Gržaniča deli so tudi njega v preiskovalni zapor. Nekaj že mora biti, ali velika nevarnost, ali pa velik strah, ati skrajno lakajstvo.

— (Potovalno predavanje) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo 15. t. m. popoldne v Bohinjski Bistrici.

— (Pomlad v letošnji jeseni) se ne kaže le na sadnem drevji, kakor se od več strani naznana. Poroča se nam, da so na vrtu gosp. Lov. Verbiča v Borovnici tudi vrtnice vse v cvetji, vendar pa ne duhtijo tako, kakor pomladne ali poletne.

— (Planinski log), ki se razprostira od Gorčerevca ob Jekovci in ob Lazah do Planine, je že sedaj ves pod vodo. Sicer se za vsako zimo napolni od tal gori z jezerom, letos pa ga je tako zgodaj napolnilo nenavadno jesensko deževje. Nekaj pridelka bode v vodi segnili, vendar pa je večina že pospravljena.

— (Akad. društvo „Slovenija“) izvolilo je nov odbor za zimski tečaj 1885/86. Izvoljeni bili so gg.: drd. med. Julij Dereani, predsednikom; stud. iuris Fran Rosina, podpredsednikom; stud. iuris Mihael Murko, tajnikom; stud. iuris Josip Barle, blagajnikom; stud. iuris Konrad Janežič, knjižničarjem, stud. med. Janko Bleiweis vitez Trsteniški in stud. med. Ivan Geiger, odbornikoma; nadalje gg. stud. iuris Max Logar in stud. iuris Fran Milčinski namestnikoma. Novi odbor sklice redni občni zbor „Slovenije“ na 13. novembra to je

v petek v gostilno g. Honsowitz-a prej Gusterschütza, I. Auerspergplatz (Souterrain). Dnevni red: I. Čitanje zapisnika. II. Poročilo odborovo. III. Razgovor o Proširnvi slavnosti. IV. Volitev 3 revizorjev. V. Eventualia. Začetek ob 1/8 zvečer. Gostje dobro došli! K obilni udeležbi vabi odbor. Tako hvalovredno je početje g. stud. med. Janko Bleiweisa viteza Tišteniškega, kateri je sklenil v vsaki seji "Slovenije" do ustanovitve akad. poddržnice družbe sv. Cirila in Metoda, kateri se dosedaj stavijo zapreke, nabirati prostovoljne doneske za imenovanje družbo.

— (V odboru akad. društva "Triglav") bili so 7. t. m. voljeni sledeči gg.: stud. iur. Jakob Toplak, predsednikom, stud. med. Murič Neuberger, podpredsednikom, stud. iur. Josip Blaž, tajnikom, stud. med. Peter Defranceschi blagajnikom, stud. med. Anton Schiffrer, knjižničarjem, stud. iur. Josip Ožek, stud. med. Josip Rakež odb. namestnikom. Ob jednem izreka odbor vsem svojim podpornikom, posebno pa sl. uredništvom, katera so blagovolično svoje liste društvu brezplačno ali pa vsaj proti znižane ceni pošiljati, presrčno zahvalo in prosi najuljudneje sl. občinstvo slov., da mu tudi v prihodnjem ne odtegne cenjene svoje podpore, da bode društvo v istini tudi dalje zavetišče, v katerem se zbirajo vseučeliščniki in krepijo svoj značaj svojej domovini v prid!

— (Slovansko pevsko društvo na Dunaju) imelo je pred kratkim svoj občni zbor, ki je za predsednika volil g. d. r. Jana Lenocha, dvornega in sodniškega odvetnika na Dunaji, za I. pevovodjo g. A. A. Buchto, c. kr. dvorne opere člana, obadvia per acclamationem. V odboru bili so izvoljeni: dra. Jos. Drozda za tajnika, Leon Bouchal za blagajnika, za arhivarja J. Stiebler, za II. pevovodjo K. Jahoda, za namestovalce pa dr. J. Zavadil, J. Pukl, V. Stejskal. Razven jednega Slovence so vsi Čehi. Mej reditelje izvoljen je bil mej drugimi Slovenec dr. d. med. Julij Dereani in mej revizorje Slovenec g. Žiga Sežun. Društvo imelo je v bivšem letu 47 pevk, 136 pevcev in 124 podpornih članov.

* (Užitninski zakup.) Za davčne okraje Idrijo, Žužemberk, Zatičino, Trebnje, Krško, Logatec, Senožeče, Brdo, Škofjelo in Vrhniko bode se za leto 1886 eventualno za 1. 1887 in 1888 pobiranje užitnine na dražbi v zakup oddajalo. Izklival se bode okraj idrijski za 16.000, žužemberški za 5000, zatiški za 6600, trebanjski za 3500, krški za 11.000, logaški za 16.960, senožeški za 5000, brdske za 7.900, Škofjeloški za 11.000, vrhniški za 10.000 gld. Dražba bode v 2. decembra t. l. dopoludne ob 10. uri pri c. kr. finančni prokuraturi v Ljubljani.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 11. novembra. „Fremdenblatt“ piše, da so vse vesti o skornem odstopu ministrov Pino-ta in Falkenhayna, kakor tudi o preosnovi kabineta neosnovane in izmišljene.

Niš 11. novembra. (Oficialno.) Bolgarske vesti o motenji meje neso istinite. Srbski vlasti ne treba sedaj izmišljati si casus belli, ker ima vsed obnašanja Bolgarske že dolgo časa dovolj stvarnih razlogov, da napove vojno, kadar se jej bode zazdel trenotek primeren. Srbija tira državno politiko, Bolgarska pa le prevratno politiko.

Sofija 11. novembra. Vest, da se knez hoče odpovedati je neosnovana.

Dunaj 10. novembra. Dunajski škofijski list objavlja protest nadškofa Ganglbauera proti Veřečaginovima slikama: „sv. obitelj“ in „ustajanje Kristova“.

London 10. novembra. Pri banketu v Guildhallu govoril je Salisburij o Bolgarski in rekel, da je glavna ovira združenju zahteva Srbije in Grške, da se mora tudi njijino ozemlje povekšati, ako ostane Bolgarska združena. Salisburij izjavil je odločno, da ne bode nobena, proti volji naroda postavljena politička zgradba dolgotrajna. Ako se bode združenje odklonilo, zvezali se bodo Bolgari s Srbi in Grki. Prihodnje gibanje navstalo bode potem v treh državah. Anglija upa, da se neizpremenjena vzdrži moč Turčije, ki je bistveni del evropske sestave.

Madrid 10. novembra. Španjski brod „Aragon“ videl je na Palaoskih otokih nemško zastavo. V provinciji Alicante zasegli so puntarske oklice. Nemški poslanik v Tangeru pogajal se je s sul-

tanom marokanskim o trgovinski pogodbi in o skladu za premog.

Razne vesti.

* (Nepričakovana oporoka.) Kakor se je iz Rima poroča, je nedavno umrl kardinal Lorenzo Nina vse svoje ogromno premoženje volil — ženi svojega vratarja.

* (Statistika žepnih tatov), katere je policija na razstavi v Antverpenu zaračila je naslednja: Prijeli so 577 žepnih tatov. Mej njimi bilo je: 211 Nemcev, 117 Belgijcev, 63 Holandežev, 35 Angležev, 19 Francozov. Domoljubni nemški listi zagovarjajo veliko število nemških tatov s tem, da Nemci niso tako spretni tatovi, kakor Francozi in Angleži, zato, da jih je policija največ ulovila.

S tremi krajevji vsak dan doseže se radikalno čistenje telesa in s tem odvrne mnogo bolezni, katere nastanejo vsled motenja v preživljjanju in prebavljenju (zapretje, bolezni v želodci, žolec in na jetrah, zlata žila, pomanjkanje slasti do jedi, silni naval krvit itd.). Mi mislimo rabo švicarskih pil lekarja R. Brandt-a, dobé se škatljica za 70 kr. v lekarnah. Pazi naj se natanceno, da ima vsaka škatljica na naslovem listu beli kriz na rudečem polju in imenski podpis R. Brandt-a. (415)

Tujci:

10. novembra.

Pri Slovni: Danza z Dunaja. — Ladstätter iz Gradca. — Conigliaro iz Trsta. — Komoly z Dunaju. — Assarnik iz Trsta.

Pri Mačiči: Leber z Dunaja. — Banberger, Prandstetter iz Gradca. — Pfeifer z Dunaja. — Krauseneck iz Trsta. — Babić iz Hrvatskega.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močkrina v mm.
10. nov.	7. zjutraj	743-02 mm.	8-2° C	z. svz.	obl.	0-00 mm.
	2. pop.	743-48 mm.	8-4° C	z. svz.	obl.	
	9. zvečer	744-34 mm.	7-4° C	sl. svz.	obl.	

Srednja temperatura 8-0°, za 3-1° nad normalom.

Vremensko poročilo 10. novembra. Zračni tlak se je malo premenil. Najvišji je v severni Nemčiji in Skandinaviji, najnižji ob Sredozemskem morju. Vetrovi so le slabii in vlečejo s severovzhoda in severozapada. Nebo je deloma jasno. Temperatura je pala. Dež samo na jugu planin in v Italiji, Štirske in v Istriji. Ob Jadranskem morju je močna burja. — Pričakovati vzhodne vetrove, jasno, suho hladno vreme.

Dunajska borza

dné 11. novembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	82	gld. 45	kr.
Srebrna renta	82	85	
Zlata renta	109	15	
5% marečna renta	99	80	
Akcije narodne banke	866	—	
Kreditne akcije	21	90	
London	125	65	
Srebro	—		
Napol.	9	98 1/2	
C kr. cekini	5	95	
Nemške marke	61	80	
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld. 50	
Državne srečke iz l. 1864	100	gld. 75	
Ogrska zlata renta 4%	97	95	
5% štajerske zemljisske odvez oblig	90	45	
Dunava reg srečke 5%	104	—	
Zemlj. obč avstr. 4 1/2% zlati zast listi	116	75	
Prior. oblig Elizabethine zapad železnice	125	—	
Prior. oblig Ferdinandove sev. železnice	115	25	
Kreditne srečke	106	50	
Rudolfove srečke	100	gld. 25	
Rudolfove srečke	10	—	
Akcije anglo-avstr. banke	120	80	
Trammway-društ velj 170 gld a. v.	98	—	
	186	40	

Globokim žalem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče in brat, gospod

JOSIP OBLAK,

bivši notarski koncipijent,

danes zvečer ob 11. uri, po dolzem bolehanji, previden s tolažili sv. vere, v 40. letu dôbe svoje, blaženo v Gospodu zaspal.

Truplo predrazrega umrelga bode v četrtek 12. t. m. popoldne ob 4. uri iz mrtvašnice sv. Krištofa vzdigneno ter ondi pokopano.

Zadušne sv. maše se bodo služile v mnogih cerkvah.

Naj se mu blagovoljno ohrani blag spomin.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1885.

Jerica Oblak, roj. Černe,

sopraga.

Josip, Ljudmila,

otroka.

Franjo Oblak, računski svetovalec in predstojnik finančnega računskega oddelka v Serajevu, brat. (671)

Tropinec in žganje iz vinskih drožij,

staro in novo blago, prodaja na drobno in d. belo JANEZ WAGNER, posestnik žganjarnice v Modernu na Ogerskem. (624—6)

po domače „pri Krištofu“, kjer je že skozi 30 let vedno hotel in restavracija, tedaj pripravna za osterja, se da za več let v najem. — Hiša ima spodaj 5 sob, veliko kuhinjo, kamrico, veliko vežo, velike kleti, v prvem nadstropju 9 sob, dve kuhinji, veliko vežo; pri hiši veliko dvorišče, veliko gospodarsko poslopje, vrt in polje; v hiši se že nahajajo vse osterja potrebne priprave, na pr. mize, klopi, stoli itd.

Natančnejše pove gosp. France Eksler, meščan v Kamniku. (667—3)

Burgundsko vino.

To fino in dobro Burgundsko vino Ogerske (francoske trte, nasajene v obširnih vinogradih na Ogerskem) priporočajo slavní zdravnički zaradi njega milobe in izvrstnih svojstev pri želodčevih boleznih, pomanjkanju krvi, oslabljenju, diarhoe in rekonvalescenci z izrednim vesopom. — Zdravilnica v Lindewiese (Sležija) uporablja to vino že več kakor 15 let in priporoča posebno kot okrepljujoče pri rekonvalescenci.

Jedino zaloge za Kranjsko

ima (656—2)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Velika steklenica velja 80 kr., 10 steklenic 7 gld. Po pošti se pošte najmarj 5 steklenic.

Erven Lucas Bols,

c. k. dvorni zalagatelji, k. nizozem. dvorni zalagatelji, ustanovljeno leta 1575, Amsterdam,

katerih specijalitete: Curacao - Anisette, se dobi v prvih prodajalnicah v Curacao-sko anisko žganje) deželi. (634—3)

A. RAUNICHER-jeva

zaloga čevljarskega blaga,

Zidovske ulice št. 6,

priporoča častitemu občinstvu svoje lastnoročne izdelke čevljarskega blaga za gospode, gospe in otroke v najlepših izdelkih in po najnajih cenah. — Dalje opozarja imenovana firma na svojo bogato zalogo (603—8)

čevljev za dečke in deklice,

ki se izjemoma po Jako znižanej ceni razprodajejo.

Čiščenje in zboljšanje vina.

Najgotovejše, najhitrejše in najcenejše sredstvo za čiščenje in zboljšanje vina in popravljanje bolnega vina je

prava francoska galerta

tvrdke COIGNET & C. v Parizu, Lyonu, Marseillu. To zajamčeno sredstvo z navodilom, kako je rabiti, se vedno dobiva pri tvrdki

A. HARTMANN v Ljubljani,